

עין משפט
גזר מוצה

1 א מ"י מ"י מ"י מהלכת
שנת ה' :
1 ב מ"י שם הלכה ע"י
ז ג ד ה ט ס הלכה
ס :

י"ט :

עושיין פסין פרק שני עירובין

מסורת הש"ס

(א) [שבת טז: א] מ"א
וכלל שרידה (ב) [מסכת
פ"ח ט"ז] (ג) [מסכת פ"ח
ה"ט] (ד) [לעיל ט"ז, א] (ה) [שם
מ"ב כ"ג: א] (ו) [ג' תהילים
והי"א, ט] (ז) [שם ד"ט
ע"א].

הגרות הב"ח

(א) נ"ב מ"ט דע"י
למיתני ס"פא כ"ש
עשרה תנא רישא בעשר
כ"ש עשרה תנא ר"ט
ה"קין (ב) ש"י ד"ה מ"י
גו"י ו"י א"ל קנה קנה
פחות: (א) ד"ה ת"ח קנה
ו"י ד"ח עיני שלשה
גנובה עשרה:

מוסף רש"י

ד"צת הקנים. קנים
מחויבים, חילת ש"י
נעושים כמזרז חמ"ס
(לעיל ט"ז) ה"ה ש"ס
א"ל. נכסי גרושתא ק"ל.
ה"ה הלכה הפסוקה א"ל
שפוטא אמת ל"ג ז"ב
(ז) א גדר מריב
אמה על אמה. ל"ג גר
ס"ס על אפניו ח"ה א"ל
ש"פ אמה על אמה מ"י
לחלקו נכסי חמ"ס. אמה
למזרח וצ"ח למערב או
לדרום (שם).

רבינו חננאל

קאמר הללו דיר מוקצה
חצר סתר תורת מחיצה
עליהן ומריצתן בעשר.
אבל בירואת תורת פסין
עליהן ומריצתן ב"ג אמה
ושליש. בעא מיניה אביי
מיהב תל המלקט עשרה
מתוך ארבע נידון משום
דיומד. אי לא. א"ל
חגיגה. ה"ה א"ל
מובטע ברשא דחית,
רואין כל ש"א תחלק
יש בה אמה לכאן ואמה
לכאן נידון משום דיומד.
ואי לא אינו נידון משום
דיומד. ר' ישמעאל ב"ר
יוחנן כן ברובא אמר
אפילו היא אבן עגולה
רואין כל ש"א תחלק
ותחלק ויש בה אמה לכאן
ואמה לכאן נידון משום
דיומד. [שמעון ב"ר יוחנן]
דחל המלקט ר' טפחים
גובה מתוך ד' אמות אורך
נידון משום דיומד. וזכ
בעא מיניה חיצת הקנים
קנה קנה פחות מ"י שפתי
נידון משום דיומד אי לא.
ופשט ליה מיהא דמיא
היה שם אילן או גדר או
חיצת הקנים נידון משום
דיומד. ואי חיצת הקנים
דקתני לאו חיצת קנים
(פחות) קנה קנה פחות
משליש ק"ו ויזיל לא. ואי
חיצת קנים גודרייתא דקני
הן. מ"י עיקרי הקנים שהן
מחויבים כולן באילו קנה
אחר. אי הכי הי"א א"ל.
כלומר גודרייתא דקני
דומתין לאילן שיקרו אחד
אמרינו פסו"קין כ"ו. ואי
תרי גוויי א"ל. איכא
דאמרי (הכל) [בבב"ב
(ש"ס) [ש"ס] ליה
גודרייתא דקני בעא מיניה.

שן כעשר. אמות ששה נקר. ולקמן פריך מאי כעשר הא עשר
מכוונות הן: כ"ג ו"ד. שמונה נקר ילאו מכלל שלש עשרה וכלכל
י"ד לא נלא ד"ג אמה ושליש הן: בצור. רחב שמונה אפי' ל"מ
לא נענין פשוטין דמי מרחיק כדי רלשה ורובה דהיינו שמי אמות לכל
רוח ממלא החלל שנין ז' המחיצות
שמי עשרה אמה והפסין רחבן אמה
לכל רוח זה כנגד זה ממלא בין פס
לפס שיעור פתח עשר אמות ור'
מאיר כהני שרי: **בצור ספס עשרה.**
דמי מרחיק שמי אמות מכאן וכנגד
מכאן יש חלל המחיצה י"ו אמה ומתן
שמי אמות עומד הכי ברי זה לזה י"ד
פרוך וכולי האי לא שרי רבי יהודה
ובענין שפוטין לכל ד' ממכל ד' וז'
איכא י"ד אמות. ולקמן מפרש איכא
משי ליה: **סניא.** לר"ב פפא כמחני'
דקתני לר' מאיר שמה בקר ולרבי
יהודה שמונה בקר וממלא שפוטין
ד"מ עשר בהנדלת עשר ור' יהודה
שרי בהנדלת שלש עשרה אמה ושליש
וכי קבעו ר' מאיר פשוטין בומר
מעשר קאמר: **ר"ב פפא הך כרייפא.**
דמחני שיעורא דעוני הספות לא
שמיע ליה ובמחני' לא פריש להו
ואתא ר"ב פפא לפרושי' לך ממניין
דשיעורא דר' מאיר עשר אמות ודר'
יהודה שלש עשרה אמה ושליש והקנים
ר"ב פפא מדעמו למה שגונו כגרייפא
דראש ורובה שמי אמו' ועיניה אמה
ושני שלישי אמה: **האריך כרייפא.**
יותר מאמה לכל ד' עד שהעמיד ריח
שנימיס על עשר אמות: **ס"ו.** דווקא
פשוטין קאמר דכיון דהרחיק יותר
משיעור חמ"ס בענין עיני בני בני
ולא קני בהארכת דיומד אלא מרחיק
פורחא מן הפס ונתן שס פשוט וכן
לאידך גיסא משום דליהו היכירא או
דילמא כיון דסוף סוף עשר ריח הוא
דאיכא לא מיתסר: **לר' יהודה.** ללא
דלכך פשוטין יו עדיפא ליה פשוטין
עדיפי ליה ומרחיקין מן הדיומדין י"ג
אמה למיהו היכירא בני בני ולא קני
בהארכת דיומדין או להארכת דיומדין
עדיפא ליה היכירא דהאי גיסא
ודהאי גיסא ולבטלה: **כמה הן מקורבין.**
לצור: **אפילו כור.** וכלכל שרידה
בפסין: **יותר מניס ספסא אסור.**
שזה שיעור היקף שלא כתיקו: **דיר.**
מוקף לדירה שהרובה דר שס כלילה:
ו **מחיסא.** שלימה היא: **ואלו פסין**
הן. וכן כל אחד ואחד שלש עשרה
אמות ואין עומד אלא פס אמה בין כל
שלש עשרה ושלש עשרה. אלמלא לרבי
יהודה פשוטין עבדי דאי כרייפא
בומר

שהן כעשר דברי ר"מ ר' יהודה אומר כשלש
עשרה אמה וכארבע עשרה אמה כעשר הא
עשר היוין משום דבעי למיתנא ספא כשלש
עשרה (ב) כשלש עשרה מפי היוין משום דבעי
למתני כארבע עשרה וכארבע עשרה הא לא
הויה אמר רב פפא יתיירות על שלש עשרה
ואינו מגיעות לארבע עשרה א"ר פפא בבור
שמונה דכ"ע לא פליגי דלא בעינן פשוטין
בבור שתיים עשרה דכ"ע לא פליגי דבעינן
פשוטין כי פליגי משמונה עד שתיים עשרה
לר' מאיר בעינן פשוטין לר' יהודה לא בעינן
פשוטין ורב פפא מאי קמ"ל תנינא רב פפא
כרייפא לא שמיע ליה וקמ"ל כרייפא:

הדקן
ארויך יות"ר בת"ל חיצת הצ"ר שיבשה סימן: בעא מיניה אביי מרבה האריך
בריומדין כשיעור פשוטין לר"מ מהו א"ל תניתיה ובלבד שירבה בפסין מאי
לאו דמאריך בריומדין לא דמפיש ועבד פשוטין א"ה היא ובלבד שירבה
בפסין עד שירבה פסין מיבעי ליה תני יעד שירבה פסין א"ר א"ל תניתיה
ובלבד שירבה בפסין מאי לאו דמפיש ועבד פשוטין לא דמאריך בריומדין
הכי נמי מסתברא מדקתני ובלבד שירבה בפסין ש"מ בעא מיניה אביי
מרבה יותר משלש עשרה אמה ושליש לר' יהודה מהו פשוטין עבד או
בריומדין מאריך א"ל תניתיה יבמה הן מקורבין כדי ראשה ורובה של פרה
וכמה מרוחקין אפי' כור ואפי' כורים ר' יהודה אומר בית סאתים מותר יותר
מבית סאתים אסור אמרו לו לר' יהודה אי אתה מודה בריר וסדר ומוקצה
וחצר אפילו בת חמשת כורים ואפי' בת עשרה כורים שמונה אמה להן זו
מחיצה ואילו פסין ואם איתא זו מחיצה וזו (היא) מחיצה מיבעי ליה הכי קאמר
זו תורת מחיצה עליה ופרצותיה בעשרה ואלו תורת פסין עליהן ופרצותיהן
כשלש עשרה אמה ושליש בעא מיניה אביי מרבה תל המלקט עשרה מתוך
ארבע נידון משום דיומד או אינו נידון משום דיומד א"ל תניתיה ר' שמעון בן
אלעזר אומר יתיירות שם אבן מרובעת רואין כל שאליו תחלק ויש בה אמה
לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד ואם לאו אינו נידון משום דיומד רבי
ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר היתה שם אבן עגולה רואין כל
שאליו תחלק ותחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומד רבי
לאו אינו נידון משום דיומד כמאי קא מפלגי מר סבר חד רואין אמרינן תרי
רואין לא אמרינן ומר סבר אפי' תרי רואין נמי אמרינן יבטעא מיניה אביי מרבה
חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה נידון משום דיומד או לאו אמר ליה
יתניתיה יהיה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום דיומד מאי לאו
יקנה קנה פחות משלשה לא גודרייתא דקני אי הכי היינו אילן ואלא
מאי קנה קנה פחות משלשה היינו גדר אלא מאי אית לך למימר תרי גוויי
גדר הבא נמי תרי גוויי אילן איכא גודרייתא דקני קא מיבעיא ליה
גודרייתא דקני מאי א"ל תניתיה היה שם גדר או אילן או חיצת הקנים נידון
משום דיומד מאי לאו גודרייתא דקני לא קנה קנה פחות משלשה אי
הכי היינו גדר ואלא מאי גודרייתא דקני היינו אילן אלא מאי אית לך למימר
תרי

מאריך הא מחיצה היא: **ופירוסה.** אוקרת ביותר מעשר: **ואלו פורים פסין עליהן.** ויש י"ג אמה בין הארבעה להארכת הלכך ביותר
מניס סאתים לא מיתכשר: **סל המלקט.** י. טפחים: **מתוך ד'** אמות. תל משופע אל מדרגו זקוף קודם שימשך ד' אמות עלה ונתלקט
גובהו ל"י טפחים וק"ל בהזקק נמש' שנת ה' (דף ט"ז) דלענין שנת ה' רשות היחיד הכא מאי אי קאי כמסוק א' מן הדיומדין מי הוי כרייפא
או לא. ולהכי נקט מתוך ד' ש"ס היה מדרגו משופע יפה ואינו מתלקט לגובה עשרה עד שימשך יותר מד' אמות ואפי' עלה גובהו לשפוע
לעשר אמות דרעא סמיכתא היא: **מרוכס.** אמה על אמה ואינה מחוסרת אלא תליקה שיעטל עובי שנימיס ומיעשה כמרוצ דופן לכאן
ודופן לכאן: **עגולה.** מחוסרת חקיקה לחקוק ולטיול בליטת עיגול ולהשוות אלמנעא לפיאותיה ותהא מרובעת ועדיין היא מחוסרת חקיקה:
אמרי' נמי תרי רואין. לר' ישמעאל וזל נמי ככאן עגולה דמי. לתנא קמא לא אמרינן תרי רואין: **חילת קנים.** שיעשה לכאן ולכאן לענין
דיומד: **גודריפא דקני.** קנים מחויבים הרבה כעץ א' סמוך לדרך ומלמעלה הן מתפרשין: **פרי גוויי אילן.** אשמעי' אילן שלם דאיכא למימר
יחלק ויחלק ואשמעי' האי אשמעי' דליכא למימר הכי שרי הואיל ותחמי אחד הוא' כרייפא לכל קנה (ו) פחות מ"ג: **מאי לאו גודריפא דקני.**
ו"מ דלע"ג דלן עיניו (ו) ד"י) גנובה עשרה אמרינן רואין: **לא קנה קנה פחות מ"ג.** דעשוי כרייפא ממנו וכלל רואין איכא תיקון מעליא:
חמר

ותיירות על שלש עשרה היינו נתר
דשמעה: **ואם איתא** זו היא מחיצה
וזו היא מחיצה מיבעי ליה. קשה
הכלל פשיטא ליה להארכת דיומדין
עדיפי מפשוטין ועליל אליבא דר"מ
משמע ליה איפסא וי"ל דלעיל בעי
הכי דכי נמי נאריך כרייפא יהיה
פרוך מרובה דלא פשוטין עדיפי
דאיכא הכי טפי אלא הכא איירי
בנחב הרבה ש"ס נאריך הדיומדין
יהיה עומד מרובה כדקתני אי אמה
מורה נדיר וסבר ומוקצה שאלילו
נית י' כרין או יותר מותר לכך פריך
ספיר זו מחיצה וזו מחיצה מיבעי ליה:

התורה חמ"ס ומוקצה לח"ן.
דיומדין הללו יש להם
ששה טפחים אילן וששה
טפחים אילן. נמצא לר'
מאיר שיעור הדיומדין
שתי אמות וכן הדיומדין
כעשר אמות הרי י"ב
אמות על י"ב אמות. וכל
שכן לר' יהודה רש"י ליה
ה' אמות ושליש. כבור
י"ב אמות דברי רבי שמעון
פשוטין. דאפילו לר' יהודה
(לאן של ליה אלא אמת
ושליש כ"ו פליגי בבור
דאית ביה יתר משמונה
אמות עד י"ב אמה. ולא
כל י"ב אמה בכלל אלא
י"א אמה ושליש. לר'
מאיר בני פשוטין לר'
יהודה לא בעי פשוטין.
כשישאו ופריק רב פפא
לא שמיעא ליה הא
כרייפא דריב שיעור
דפרח בארבע ורובה וקא
טפסי כ"ד הא כרייפא.
בעא מיניה אביי מרבה
האריך דיומדין הקמדין
בבור שיעור פשוטין.
מ"י הפסין העומדים
בבית נקראין דיומדין
מפני שהן מרובעים ונראין
ששה טפחים ליה עמד
וישאו טפחים לצד האחר.
התקם העומר באמצע
האריך פשוטין. עתה אם
האריך כפס שבביות
כשיעור י"ב טפחים מהו.
ואסקינא לישנא קמא
דלא כרייפא דמי. ועד
בעא מיניה יתר מ"ן י"ג
אמה ושליש אמה לר'
יהודה כמה משעת.
פשוטין עבד או מאריך
בריומדין. ואתא
ליבישטא מיהא דמיא
וכמה הן הפסין מקורבין
לבאר כמי ראשה ורובה
של פרה. וכמה הן
מרוחקין מן הבאר אפי'
כור ואפילו כורים. ר'
יהודה אומר בית סאתים
מותר. איך בית סאתים
אסור. אמר לו אי אתה
או כריי או כסור מוקצה
ועבר אפי' בית עשרת
כורים שותרי. אמר להן
לפיק מטיילין ככולן
אבל בירואת פסין ולא
פחיות. ואי בריומדין
מאריך להו גם אילו
מחיצות הן. ישיגין הכי

רבינו חננאל
היה עומד בשלש עשרה
וכארבע עשרה. נמצא
לר"מ עובי שש פחות כל
פיה אמה ושני שלישי
אמה עשר אמות ולר'
יהודה דמי ה' פחות י"ג
אמה ושליש. אמר רב
פפא בעשר שפוטין דברי
הכל לא בעינן פשוטין.
דהא אפילו לרבי מאיר
דאית ליה עשר אמות בין
הדיומדין. שם ליה תורי'
אמרי' ריח לכל רוח.
דמעיל ליה פתח דאשה
ורובה חמ"ס ומוקצה לח"ן.
דיומדין הללו יש להם
ששה טפחים אילן וששה
טפחים אילן. נמצא לר'
מאיר שיעור הדיומדין
שתי אמות וכן הדיומדין
כעשר אמות הרי י"ב
אמות על י"ב אמות. וכל
שכן לר' יהודה רש"י ליה
ה' אמות ושליש. כבור
י"ב אמות דברי רבי שמעון
פשוטין. דאפילו לר' יהודה
(לאן של ליה אלא אמת
ושליש כ"ו פליגי בבור
דאית ביה יתר משמונה
אמות עד י"ב אמה. ולא
כל י"ב אמה בכלל אלא
י"א אמה ושליש. לר'
מאיר בני פשוטין לר'
יהודה לא בעי פשוטין.
כשישאו ופריק רב פפא
לא שמיעא ליה הא
כרייפא דריב שיעור
דפרח בארבע ורובה וקא
טפסי כ"ד הא כרייפא.
בעא מיניה אביי מרבה
האריך דיומדין הקמדין
בבור שיעור פשוטין.
מ"י הפסין העומדים
בבית נקראין דיומדין
מפני שהן מרובעים ונראין
ששה טפחים ליה עמד
וישאו טפחים לצד האחר.
התקם העומר באמצע
האריך פשוטין. עתה אם
האריך כפס שבביות
כשיעור י"ב טפחים מהו.
ואסקינא לישנא קמא
דלא כרייפא דמי. ועד
בעא מיניה יתר מ"ן י"ג
אמה ושליש אמה לר'
יהודה כמה משעת.
פשוטין עבד או מאריך
בריומדין. ואתא
ליבישטא מיהא דמיא
וכמה הן הפסין מקורבין
לבאר כמי ראשה ורובה
של פרה. וכמה הן
מרוחקין מן הבאר אפי'
כור ואפילו כורים. ר'
יהודה אומר בית סאתים
מותר. איך בית סאתים
אסור. אמר לו אי אתה
או כריי או כסור מוקצה
ועבר אפי' בית עשרת
כורים שותרי. אמר להן
לפיק מטיילין ככולן
אבל בירואת פסין ולא
פחיות. ואי בריומדין
מאריך להו גם אילו
מחיצות הן. ישיגין הכי

מאריך הא מחיצה היא: **ופירוסה.** אוקרת ביותר מעשר: **ואלו פורים פסין עליהן.** ויש י"ג אמה בין הארבעה להארכת הלכך ביותר
מניס סאתים לא מיתכשר: **סל המלקט.** י. טפחים: **מתוך ד'** אמות. תל משופע אל מדרגו זקוף קודם שימשך ד' אמות עלה ונתלקט
גובהו ל"י טפחים וק"ל בהזקק נמש' שנת ה' (דף ט"ז) דלענין שנת ה' רשות היחיד הכא מאי אי קאי כמסוק א' מן הדיומדין מי הוי כרייפא
או לא. ולהכי נקט מתוך ד' ש"ס היה מדרגו משופע יפה ואינו מתלקט לגובה עשרה עד שימשך יותר מד' אמות ואפי' עלה גובהו לשפוע
לעשר אמות דרעא סמיכתא היא: **מרוכס.** אמה על אמה ואינה מחוסרת אלא תליקה שיעטל עובי שנימיס ומיעשה כמרוצ דופן לכאן
ודופן לכאן: **עגולה.** מחוסרת חקיקה לחקוק ולטיול בליטת עיגול ולהשוות אלמנעא לפיאותיה ותהא מרובעת ועדיין היא מחוסרת חקיקה:
אמרי' נמי תרי רואין. לר' ישמעאל וזל נמי ככאן עגולה דמי. לתנא קמא לא אמרינן תרי רואין: **חילת קנים.** שיעשה לכאן ולכאן לענין
דיומד: **גודריפא דקני.** קנים מחויבים הרבה כעץ א' סמוך לדרך ומלמעלה הן מתפרשין: **פרי גוויי אילן.** אשמעי' אילן שלם דאיכא למימר
יחלק ויחלק ואשמעי' האי אשמעי' דליכא למימר הכי שרי הואיל ותחמי אחד הוא' כרייפא לכל קנה (ו) פחות מ"ג: **מאי לאו גודריפא דקני.**
ו"מ דלע"ג דלן עיניו (ו) ד"י) גנובה עשרה אמרינן רואין: **לא קנה קנה פחות מ"ג.** דעשוי כרייפא ממנו וכלל רואין איכא תיקון מעליא:
חמר